

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ХІМІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ
Кафедра екології та охорони навколишнього середовища**

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
Іван МИРОНЮК
« 1 » 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОЛОГІЧНІ ПРОЄКТИ В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ
ТА ГРАНТОВА РОБОТА**

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Освітньо-наукова програма	Екологія
Статус дисципліни	обов'язкова (ОК 1.2.2)
Мова навчання	Українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Екологічні проєкти в Карпатському регіоні та грантова робота» для здобувачів вищої освіти галузі знань **10 Природничі науки спеціальності 101 Екологія**, освітньо-наукова програма **Екологія**.

Розробник: Глух О.С., доцент, кандидат хімічних наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *Екології та охорони навколишнього середовища*

протокол № 13 від «30» червня 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Сергій СУХАРЄВ

Схвалено науково-методичною комісією ННІХЕ

протокол № 10 від «27» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Михайло СЛИВКА

© Глух О.С., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	II-й	II-й
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	3-й	3-й
	Лекції:	
	18	8
	Практичні (семінарські):	
	18	2
Вид підсумкового контролю: <i>екзамен</i>	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	54	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Екологічні проекти в Карпатському регіоні та грантова робота**» є формування у здобувачів вищої освіти здатності проектувати, реалізовувати та оцінювати екологічні ініціативи з урахуванням природоохоронних, соціальних, економічних та транснаціональних викликів, притаманних Карпатському регіону, зокрема через залучення ресурсів грантового фінансування.

Дисципліна спрямована на те, щоб:

- **ознайомити здобувачів** з особливостями екологічної ситуації в Карпатах, діючими природоохоронними стратегіями, прикладами успішних екологічних проектів, а також з нормативно-правовими та інституційними рамками екопроектної діяльності;
- **навчити здобувачів самостійно** аналізувати локальні екологічні проблеми, обґрунтовувати мету й завдання проектів, формулювати проектні ідеї, готувати грантові заявки відповідно до вимог національних і міжнародних програм, а також здійснювати моніторинг і оцінку реалізації проектів;
- **сформувати здатність** критично мислити в умовах екологічної невизначеності, працювати в міждисциплінарному та мультикультурному середовищі, залучати зацікавлені сторони до проектної діяльності й сприяти впровадженню принципів сталого розвитку на регіональному рівні.

Відповідно до освітньо-наукової програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері екології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК 02. Здатність розв'язувати комплексні проблеми екології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 04. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері екології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Екологічні проекти в Карпатському регіоні та грантова робота**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньо-наукової програми (ОНП):

ОК 1.1.1 Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі

ОК 1.1.5 Сучасні інформаційні технології

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Екологічні проекти в Карпатському регіоні та грантова робота», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

Програмні результати навчання	Шифр РН
Глибоко розуміти концептуальні принципи та методологію природничих наук, формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання з метою розв'язання значущих наукових та науковоприкладних проблем екології.	РН 1
Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	РН 2
Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику з врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.	РН 5
Застосовувати сучасні інструменти та технології пошуку оброблення й аналізу інформації з проблем екології та дотичних питань, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.	РН 6
Розробляти та впроваджувати екологічні проекти, обґрунтовувати природоохоронні заходи з урахуванням біокліматичних, ресурсних, туристично-рекреаційних та інших регіональних особливостей територій.	РН 8

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Екологічні проекти в Карпатському регіоні та грантова робота»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр РН
Здатність глибоко аналізувати екологічні проблеми Карпатського регіону, формулюючи обґрунтовані наукові гіпотези та використовуючи комплексні докази, отримані з теоретичного аналізу, існуючих експериментальних даних і моделювання, для переконливого обґрунтування висновків у проектних пропозиціях.	РН 1
Здатність планувати та ефективно виконувати екологічні дослідження, застосовуючи сучасні інструменти для збору та аналізу даних, а також критично оцінювати власні результати й дослідження інших науковців, інтегруючи їх у контекст сучасних знань для розробки грантових проектів у Карпатах.	РН 2
Уміння розробляти та втілювати інноваційні екологічні проекти для Карпатського регіону, що не лише створюють нове знання або вдосконалюють професійну практику, а й гармонійно враховують усі соціальні, етичні, економічні, екологічні та правові аспекти, необхідні для успішної грантової роботи.	РН 5
Уміння використовувати сучасні інструменти та технології, включаючи статистичні методи для аналізу великих та складних екологічних даних, а також спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, для ефективного	РН 6

пошуку, обробки та представлення інформації у своїх екологічних проєктах та грантових заявках, орієнтованих на Карпатський регіон.	
Здатність ефективно розробляти та успішно впроваджувати екологічні проєкти, переконливо обґрунтовуючи природоохоронні заходи з повним урахуванням унікальних біокліматичних, ресурсних, туристично-рекреаційних та інших регіональних особливостей Карпатських територій.	РН 8

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- екзамен;
- тести;
- мультимедійні презентації;
- проведення практичних робіт.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: колоквиуми, оцінка навиків виконання практичних робіт, презентації перспективності своїх майбутніх наукових досліджень та фаховість ведення дискусії. Контроль самостійної роботи здійснюється шляхом включення відповідних питань у колоквиуми з обраних питань.

Форма модульного контролю: письмові контрольні роботи, які включають теоретичні питання та тестові завдання. За вибором групи здобувачів вищої освіти, модульний контроль може здійснюватися усно у формі захисту міні-проєкту за темою дисертаційного дослідження.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	50	100
5	5	5	5	6	6	6	6	6		

Тема 1. Карпатський регіон як об'єкт екологічних проєктів: унікальність, виклики та можливості. Тема 2. Ідентифікація та аналіз екологічних проблем Карпатського регіону для формування проєктної ідеї, Тема 3. Національні й міжнародні екологічні ініціативи в Карпатах: огляд реалізованих і чинних проєктів, Тема 4. Основи грантменеджменту: типи грантів, донори, умови участі, пошук фінансування, Тема 5. Підготовка грантової заявки: цільова аудиторія, бюджет, ризики, обґрунтування, Тема 6. Оцінка сталості та екологічної ефективності проєктів, Тема 7. Екологічні ризики та етика в проєктній діяльності, Тема 8. Механізми участі громадськості у реалізації екологічних проєктів у Карпатському регіоні, Тема 9. Презентація проєктних ідей: візуалізація, подача, пітчінг для грантодавців

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (допуск, виконання та захист)	9	25
Колоквіум	9	25
Модульна контрольна робота (міні-проект)	1	50
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з теоретичних питань (**3 питання**) і тестових завдань (**5 завдань**). Теоретичні питання є описовими і вимагають системних знань, вміння узагальнювати і логічно викласти програмний матеріал, обґрунтовувати власну думку. Кожне теоретичне питання оцінюється у 10 балів.

Тестові завдання поглиблюють теоретичні знання і вимагають чіткого і глибокого розуміння програмного матеріалу. В тестових завданнях пропонується 3-5 відповідей, серед яких студент повинен обрати лише одну правильну (або зайву) із запропонованих. Кожна правильна відповідь оцінюється у 4 бали.

Якщо модульний контроль проводиться усно у формі захисту міні-проекту за темою дисертаційного дослідження, враховуються аргументованість вибору теми, системність знань, етика спілкування, дотримання академічної доброчесності, тощо.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Формою підсумкового семестрового контролю є екзамен (усна форма). Результати підсумкового семестрового контролю студента оцінюються за 100%-бальною шкалою.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання:

Оцінка *відмінно* (**A**) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка *добре* (**B**) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка *добре* (**C**) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка *задовільно* (**D**) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка *задовільно* (**E**) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка *незадовільно* (**FX**) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка *незадовільно* (**F**) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами поточного контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Здобувач має можливість визнання (зарахування) окремих результатів навчання в розрізі тематики курсу, які він набув у неформальній освіті, згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті в ДВНЗ «УжНУ». Відповідна кількість годин може бути зарахована здобувачу в результаті успішного проходження ним відкритого онлайн-курсу з теми дисципліни. Для цього здобувачу необхідно представити підтверджуючий документ (сертифікат) про успішне проходження онлайн курсу.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Карпатський регіон як об'єкт екологічних проєктів: унікальність, виклики та можливості.

Біокліматична характеристика Українських Карпат: географія, кліматичні зони, геобіоценози
Природні ресурси: ліси, води, ґрунти, ландшафтне різноманіття

Соціо-економічні чинники: демографія, традиційні форми господарювання, екологічна культура

Ключові екологічні проблеми: деградація лісових екосистем, забруднення та зміна гідрологічного режиму, втрата біорізноманіття, наслідки кліматичних змін.

Природоохоронна інфраструктура: національні парки, Рамсарські угіддя, біосферні резервати
Можливості для проєктної діяльності: транскордонність, участь громад, доступ до міжнародного фінансування

Тема 2. Ідентифікація та аналіз екологічних проблем Карпатського регіону для формування проєктної ідеї

Методи збору даних:

Геоінформаційні системи (ГІС)

Дистанційне зондування Землі (ДЗЗ)

Соціо-екологічні опитування, фокус-групи

Польові дослідження

SWOT-аналіз екологічних систем і територій

Методика «Problem tree» (дерево проблем): аналіз причинно-наслідкових зв'язків

Постановка екологічної гіпотези

Формування попередньої проєктної ідеї на основі зібраної інформації

Тема 3. Національні й міжнародні екологічні ініціативи в Карпатах: огляд реалізованих і чинних проєктів

Структура Карпатської конвенції: пріоритети, завдання, участь України

Огляд програм:

Interreg (Україна-Польща, Україна-Словаччина тощо)

Carpathian Network of Protected Areas (CNPA)

КАРПАТСЬКА МОЛОДЬ ЗА ECO SMART ОСВІТУ" (Проєкт УжНУ)

iNSItu: природні рішення постраждалим від паводку громадам

Приклади успішних проєктів у Карпатах: тематика, партнери, вплив

Участь ОТГ, природоохоронних установ, університетів

Аналіз результатів і ключові виклики реалізації проєктів

Тема 4. Основи грантменеджменту: типи грантів, донори, умови участі, пошук фінансування

Типи грантів: інфраструктурні, дослідницькі, навчальні, інституційні

Джерела фінансування:

Horizon Europe

USAID, WWF, GEF

Державний фонд фундаментальних досліджень, НФДУ

Платформи: GURT, fundsforNGOs, EU Funding&Tenders

Вимоги до заявників, критерії оцінки

Алгоритм пошуку відповідного конкурсу

Аналіз прикладів оголошень грантів

Тема 5. Підготовка грантової заявки: цільова аудиторія, бюджет, ризики, обґрунтування

Структура проєктної заявки: мета, завдання, очікувані результати, логіка реалізації

Формулювання проблеми і релевантність проєкту

Визначення цільової аудиторії та бенефіціарів

Бюджетування: допустимі витрати, співфінансування

Управління ризиками: аналіз, матриця ризиків

Часті помилки при подачі грантових заявок

Поради щодо ефективного написання

Тема 6. Оцінка сталості та екологічної ефективності проєктів

Поняття сталого проєктування

Життєвий цикл проєкту та LCA (Life Cycle Assessment)

Використання індикаторів сталого розвитку (SDG, ESG)

Оцінка впливу проєкту на екосистемні послуги

Сценарії післяпроєктного супроводу та масштабування

Визначення ключових показників ефективності (KPI)

Тема 7. Екологічні ризики та етика в проєктній діяльності

Типи екологічних ризиків: природні, технологічні, соціальні

Конфлікти інтересів у реалізації проєктів

Дезінформація та маніпуляції в проєктній комунікації

Принципи екологічної етики: міжвидова справедливість, соціальна відповідальність

Приклади етичних дилем у проєктах

Екосправедливість і врахування вразливих груп населення

Тема 8. Механізми участі громадськості у реалізації екологічних проєктів у Карпатському регіоні

Партисипативне планування: принципи, етапи, інструменти

Форми участі: слухання, консультації, співрозробка, спільне управління

Громадський моніторинг та екологічна просвіта
 Інклюзивність: залучення жінок, молоді, етнічних меншин
 Вплив участі громад на сталість і успіх проєкту
 Приклади ефективної мобілізації громад у Карпатах

Тема 9. Презентація проєктних ідей: візуалізація, подача, пітчінг для грантодавців

Принципи ефективної презентації проєктної ідеї
 Вибір стилю і тону комунікації залежно від цільової аудиторії
 Візуальні інструменти: інфографіка, карти, діаграми
 Елементи пітчінгу: чіткість, стислість, «гачок»
 Сторітелінг як засіб донесення важливості екопроєкту
 Роль міждисциплінарної взаємодії у подачі проєктів

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: очна/заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1	2	3	4	5	6	7
3-й семестр						
Модуль 1.						
Тема 1. Карпатський регіон як об'єкт екологічних проєктів: унікальність, виклики та можливості.	10	2/1	2/1	-	-	6/8
Тема 2. Ідентифікація та аналіз екологічних проблем Карпатського регіону для формування проєктної ідеї.	10	2/1	2/0	-	-	6/9
Тема 3. Національні й міжнародні екологічні ініціативи в Карпатах: огляд реалізованих і чинних проєктів	10	2/1	2/0	-	-	6/9
Тема 4. Основи грантменеджменту: типи грантів, донори, умови участі, пошук фінансування	10	2/1	2/0	-	-	6/9
Тема 5. Підготовка грантової заявки: цільова аудиторія, бюджет, ризики, обґрунтування	10	2/1	2/0	-	-	6/9
Тема 6. Оцінка сталості та екологічної ефективності проєктів	10	2/1	2/0	-	-	6/9
Тема 7. Екологічні ризики та етика в проєктній діяльності	10	2/1	2/0	-	-	6/9
Тема 8. Механізми участі громадськості у реалізації екологічних проєктів у Карпатському регіоні	10	2/0,5	2/0	-	-	6/9,5
Тема 9. Презентація проєктних ідей: візуалізація, подача, пітчінг для грантодавців	10	2/0,5	2/1	-	-	6/9,5
<i>Разом за модуль</i>	90	18/8	18/2	-	-	54/80
Разом за семестр	90	18/8	18/2	-	-	54/80

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Аналіз природно-ресурсного та екологічного потенціалу окремої території Карпат (на прикладі ОТГ або заповідника)	2	1
2	Побудова дерева проблем та SWOT-аналіз екологічної ситуації в обраній територіальній громаді	2	-
3	Кейс-аналіз екологічного проекту, реалізованого в Карпатському регіоні (за матеріалами Interreg, LIFE, WWF тощо)	2	-
4	Пошук актуальних грантових конкурсів для екологічних ініціатив та складання короткого опису вимог до заявника. Робота з платформами: EU Funding, GURT, USAID, WWF, пошук релевантних грантів.	2	-
5	Розробка основних компонентів проєктної заявки (мета, завдання, бюджет, ризики). Групова робота над шаблоном проєкту. Обговорення й аналіз прикладів.	2	-
6	Оцінка життєвого циклу (LCA) та визначення індикаторів сталого розвитку для умовного екопроєкту. Вибір критеріїв, моделювання впливу проєкту на довкілля та громаду.	2	-
7	Аналіз етичних дилем і ризиків у реалізації екологічного проєкту (на основі реальних або змодельованих кейсів)	2	-
8	Розробка плану залучення громадськості до екопроєкту: партисипативні методи, інформаційна кампанія, форми взаємодії. Визначення цільових груп, каналів комунікації, інструментів впливу.	2	-
9	Створення та представлення міні-пітчу екопроєктної ідеї з візуальним супроводом. Підготовка слайдів або інфографіки, виступ перед аудиторією, зворотний зв'язок.	2	1
Разом		18	2

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Порівняльна характеристика екологічної політики України та країн Карпатського регіону (Польща, Словаччина, Румунія, Угорщина)	6	9
2	Історія трансформації ландшафтів Українських Карпат: від традиційного природокористування до сучасного антропогенного навантаження	6	9
3	ГІС-платформи з відкритими екологічними даними для моніторингу Карпатського регіону	6	9
4	Огляд наукових публікацій з екологічної проблематики Карпат за останні 5 років: тематика, авторські колективи, міжнародна співпраця	6	9
5	Методи участі локальних громад в управлінні природними ресурсами: порівняльний аналіз підходів в Україні та ЄС	6	9
6	Роль екотуризму як інструменту сталого розвитку Карпатського регіону: потенціал, обмеження, приклади з практики	6	9

7	Механізми екологічного страхування в проєктній діяльності: міжнародний досвід та перспективи впровадження в Україні	6	9
8	Екологічна комунікація та медіакампанії для екопроєктів: як формувати довіру та залучати підтримку	6	9
9	Аналіз невдалих екологічних проєктів у Карпатах: причини провалів, помилки планування та реалізації	6	8
	Разом	54	80

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення: ліцензійне або відкриття програмне забезпечення для ГІС та обробки екологічних даних: QGIS, Google Earth Pro, SNAP (Sentinel Toolbox), ArcGIS Online (за наявності доступу).

Доступ до онлайн-платформ для роботи з грантовими заявками та проєктними шаблонами: EU Funding & Tenders Portal, GURT, FundsforNGOs, WWF Grants, Horizon Dashboard.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Управління проєктами : навч. посібник. Блага Н.В. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
2. Посібник з фандрейзингу для бізнес-об'єднань: посібник. Бабій О.Я. Київ: 2017. 168 с.
3. Прикладні аспекти управління проєктами в публічній сфері. Кулініч О.В. Х. : ФОП Іванченко І.С., 2018. 93 с.
4. Практичний посібник «Досвід фандрейзингу для проєктів розвитку міста» Львів. Олександр Кобзарев. 2015. 101 с.
5. Основи грантрайтингу та управління проєктами в публічній сфері : за заг. ред. О.В. Кулініча. Харків : Золоті сторінки, 2017. 148 с.
6. Практичний посібник «Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування». Проєкт міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (2020 рік).
7. Проєктний менеджмент в діяльності громадських організацій (Полтава, 2020. ПОВФ «Ініціатива»).
8. Навчально-практичний посібник з грантового менеджменту в рамках реалізації проєкту «Грант-менеджмент: просто про складне», що реалізується за фінансової підтримки House of Europe (Дім Європи) та Європейського Союзу / К.Нагірська. 2022. 58 с.
9. Považan, R., Kadlečík, J. (eds.), Affek, A., Aranyi, I., Černecký, J., Ďuricová, V., Favilli, F., Lehejček, J., Mederly, P. & Švajda, J. (2021). The Carpathian Ecosystem Services Toolkit. Interreg CENTRAL EUROPE project Centralparks “Building management capacities of Carpathian protected areas for the integration and harmonisation of biodiversity protection and local socio-economic development”, Deliverable D.T3.1.3. State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Banská Bystrica, 115 pp.
10. Глух О. С., Симканич О. І. Методичні вказівки для виконання практичних робіт з навчальної дисципліни Стратегія сталого розвитку для студентів I курсу ОС Магістр спеціальності 101 Екологія – Ужгород: Вид-во «Говерла», 2020. – 50 с.
11. Глух О. С. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з навчальної дисципліни Геоінформаційні системи в екології./ О.С. Глух, О.І. Симканич. Ужгород: Вид-во «Ліра», 2022. 70 с.
12. Європейське виконавче агентство з клімату, інфраструктури та навколишнього середовища. URL: https://cinea.ec.europa.eu/index_en (дата звернення: 09.03.2026)

Допоміжна література

1. Етичний кодекс фандрайзерів [Електронний ресурс] // Інститут Професійного Фандрайзингу – Режим доступу до ресурсу: <http://fundraiser.org.ua/pro/dokumenty-ipf/etychnyj-kodeks-fandrajzeriv/>.
2. Комаровський О.В. Фандрейзинг у питаннях, відповідях та цитатах: навч. посіб. / О. В. Комаровський. – Луганськ, 2007. – 54 с.
3. Куц С. Фандрайзинг АВС: посібник для початківців / С. Куц. – К.: Центр філантропії, 2008. – 92 с.
4. Огородник В.О. Фандрайзинг – інструмент активізації соціально-відповідальної взаємодії суб'єктів суспільних відносин / В.О. Огородник // Економіка і організація управління. – 2014. – Вип. 1- 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eiou_2014_1-2_30
5. Соломянюк Н.М. Фандрайзинг як технологія реалізації соціального плану маркетингу / Н. М. Соломянюк // Економічний форум. – Луцьк.: ЛНТУ, 2014. – Том 19. Вип. 2. – С. 70-74.
6. Фандрайзинг : навч. посіб. – К. : Центральноукраїнський регіональний навчальний центр. Партнерство громад фундація «Україна-США» (USAID), 2003. – 95 с.
7. Фандрайзинг: нав. посіб./Чернявська О.В., Соколова А.М. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 188 с.
8. Svatiuk N. Low-Background Nuclear Studies of Uranium/Thorium Components of Sediments of The Tisza River Water Basin / Svatiuk N., Roman V., Pop O., Simkanich O., Polishchuk V., Glukh O., Pylypchynets I., Maslyuk V. // Acta Montanistica Slovaca. 2021. Volume 26 (2021), 4, 675-684. DOI: <https://doi.org/10.46544/AMS.v26i4.07>
9. Глух О.С., Симканич О.І., Качаєв В.М., Глюдзик Е.І. Зміна NDVI-індексу Карпатського регіону України протягом 2000-2022 років // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Хімія». – 2023. – №1(49). – С. 62-67. <https://doi.org/10.24144/2414-0260.2023.1.62-67>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Оглядові ресурси:

EU Funding & Tenders Portal:

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/home>

Платформа грантів:

https://granty.org.ua/?utm_source=facebook&utm_medium=cpc&utm_campaign=%7B%7Bcampaign.name%7D%7D&utm_content=%7B%7Bad.name%7D%7D&utm_term=%7B%7Badset.name%7D%7D&gad_source=1&gad_campaignid=20454411520&gclid=Cj0KCQjw1JjDBhDjARIsABIM2Sv1hxgomqCTV12gQJwF8fO8vWa6R88VGMbm-y4YnWisOtML1ErGMwgaAn_TEALw_wcB

fundsforsNGOs - Grants, Resources for Sustainability

<https://www.fundsforsngos.org>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від « ___ » _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)